

Eigendomsrecht.

Hoe het zij echter, en in afwachting van proeven van wetsontwerpen door beeldende kunstenaars en kunstnijveraars in elkaar gezet, hebben wij hier voor ons een overzicht van de wettelijke bescherming in andere landen, en twee en twintig artikelen waarin deze commissie, bestaande uit de heeren K. Groesbeek, W. P. van Stockum Jr., Mr. Tjeenk Willink en Mr. C. H. van Zeggelen, meent dat bescherming ten onzent te vinden is.

Voor zoover het de kunstnijverheid betreft, zal het bij eventueelen namaak moeilijker zijn uit te maken in hoeverre het nagemaakte voorwerp een herhaling, een omwerking van het origineel is, dan wel of het door opvatting, door uitvoering slechts in de verte hieraan herinnert, misschien wel dezelfde grondgedachte heeft, maar toch door den nieuwen maker tot een geheel oorspronkelijk ding is geworden.

Wij denken bijv. aan het geval dat een hoofdvorm, wat in onze hedendaagsche (moderne) kunstnijverheid nog wel eens voorkomt, is afgeleid van een bestaanden vorm uit een voorafgegane stijlperiode, zonder dat de bedoeling is een voorwerp bepaald „in stijl” te ontwerpen.

Immers aan ons aardewerk en ons koperwerk zijn de vormen der Japansche en Perzische kunst niet vreemd, onze meubelmakers laten zich meermalen inspireeren op de zeventiend- en achttiend'eeuwers.

De commissie bovengenoemd acht het deponeren van een model bij het Bureau van Industrieel eigendom het beste middel om de eigendomsrechten van iemand op een of anderen vorm of voorwerp te kunnen nagaan; maar ik vrees dat wij hier te veel op het terrein der „kunstindustrie” zullen geraken, daar kunstnijveren dikwijls slechts enkele voorwerpen van eenzelfden vorm maken en zelfs op dien vorm weder variaties aanbrengen.

Van meer belang lijkt mij daarom het tot stand brengen en geregeld bijhouden van de zoo uitgebreid mogelijke fotografiëncollectie van alles wat er op het gebied der kunstnijverheid gemaakt wordt. Een dergelijke collectie op naam en op jaar gecatalogiseerd zou, dunkt mij, uitstekend materiaal leveren bij eventueele gevallen van namaak; terwijl

zij dit, zij het ook zijdelingsche, nut kon hebben, later een overzicht te geven van de ontwikkeling der hedendaagsche kunstnijverheid.

Men zou hier een bureau en een museum kunnen combineeren, twee zaken die voor onze kunstnijveren en onze kunstnijverheid van zeer groot belang zijn en waar tegelijkertijd het publiek bij gebaat ware.

Het publiek zou hier kunnen leeren, want wij stellen ons voor, dat, van een dergelijk bureau en museum, publicaties, lezingen kunnen uitgaan, dat bescherming van het artistiek eigendom niet alleen het finantieel belang van den betrokken kunstenaar op het oog heeft, maar dat wel degelijk aesthetische overwegingen op het spel staan; dat het den kunstenaar niet onverschillig is hoe er van zijn ontwerpen gebruik gemaakt wordt, noch dat anderen deze zonder zijn medeweten verknoeien.

De wijze waarop een dergelijk bureau zou werken valt in zeker opzicht buiten de punten waarin een wetsontwerp geformuleerd wordt.

Alleen het bestaan van een dergelijk bureau, o. i. om laatstgenoemde reden afgescheiden van het bureau van Industrieel eigendom, zou geformuleerd moeten worden, en naast dit bureau een permanente commissie van arbitrage.

Wanneer er van regeeringswege een plaats is waar geschillen op de meest eenvoudige wijze kunnen worden onderzocht, wanneer een commissie van deskundigen bestaat om vast te stellen of, en in hoeverre, er van artistieke diefstal sprake kan zijn, dan zou dit een zeer groote steun zijn voor onze kunstnijveren, en tegelijkertijd een voorlichting voor de rechtbank.

Maar wil men in deze iets bereiken dan zullen kunstnijveren en beeldende kunstenaars zelf ook eens van zich moeten doen hooren, en er niet mede tevreden zijn dat een andere corporatie reeds voor hunne belangen is opgekomen.

Zeer waardeerende dat de Vereeniging tot bevordering van de belangen des boekhandels in deze het initiatief genomen heeft, behoeven de schilders- en kunstnijverheidsvereeningen de zaak daarom nu niet te laten rusten. In actie dus! R. W. P. JR.